

From: noreply@lausuntopalvelu.fi
Sent: 28. huhtikuuta 2020 11:12
To: oikeusministerio_om.fi
Subject: Lausuntopalvelu.fi: Uusi lausunto jätetty
Attachments: 20200428_VN-8830-2019_4759.pdf

Uusi lausunto lausuntopyyntöön 'Lausuntopyyntö selvityksestä usean kielen merkitsemisestä väestötietojärjestelmään'

Lausunnonantaja: Turunen Krista

Organisaatio: Työ- ja elinkeinoministeriö

Voit tarkastella lausuntoa linkin kautta:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/GetReportViewForResponse?proposalId=d6647485-7b09-44a8-bd82-faf3eb5497f2&responseId=62eeec38-7928-4de7-992c-d30116d6d709>

Asia: VN/8830/2019

Lausuntopyyntö selvityksestä usean kielen merkitsemisestä väestötietojärjestelmään

Lausunnonantajan lausunto

Selvityksessä on arvioitu vaikutuksia kieliryhmiin. Mitä muita mahdollisia vaikutuksia usean kielen merkitsemisellä väestötietojärjestelmään olisi kieliryhmiin. Pyydämme teitä erottelemaan vastauksessanne malli A:n ja malli B:n arvioidut vaikutukset.

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa kotouttamispolitiikan yleisestä kehittämisestä, suunnittelusta ja ohjauksesta sekä kotouttamispolitiikan ja hyvien etnisten suhteiden edistämisen yhteensovittamisesta. Ministeriö tukee ja edistää kotoutumista ja maahanmuuttajan mahdollisuutta osallistua aktiivisesti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Samalla pyrkimyksenä on edistää maahan muuttaneiden tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Maahan muuttaneiden henkilöiden yhdenvertaista asemaa voidaan tukea alkuvaiheen kotoutumispalveluilla sekä huomioimalla maahan muuttaneiden tarpeet kaikissa yhteiskunnan palveluissa.

TEM katsoo, että useamman kielen merkitseminen väestötietojärjestelmään olisi yksilöiden kannalta hyödyllistä ja voisi osaltaan tukea kotoutumista ja maahan muuttaneiden henkilöiden yhdenvertaista asemaa suomalaisessa yhteiskunnassa.

Tutkimuksissa on tuotu esiin, että monien samanaikaisten (etnisten) identiteettien hyväksyminen tukee ihmisten hyvinvointia ja kiinnittymistä suomalaiseen yhteiskuntaan. Tiedämme esimerkiksi, että samaistuminen yhtä aikaa suomalaisuuteen ja taustamaahan on usein hyvinvoinnin kannalta paras vaihtoehto. (viite: <https://www.tilastokeskus.fi/tietotrendit/artikkelit/2017/joka-kolmas-ulkomaalaistaustainen-nuori-samaistuu-seka-suomalaisuuteen-etta-taustamaahansa/>)

Usean kielen merkitseminen väestötietojärjestelmään kuvaisi tarkemmin näitä moninaisia identiteettejä ja antaisi seurantatietoja, joita voitaisiin hyödyntää yhteiskunnan yhdenvertaisuuden edistämässä. Lisäksi usean kielen merkitseminen antaisi yksilöille viestin siitä, että usean

kotikielen/äidinkielen omaaminen on yhteiskunnan näkökulmasta mahdollista, jopa toivottavaa, eikä kieliä tarvitse asettaa vastakkain tai valita niiden väliltä.

Yksilön näkökulmasta paras vaihtoehto lienee vaihtoehto A, jossa äidinkieliä voi merkitä useita.

Selvityksessä on arvioitu vaikutuksia viranomaisten toimintaan. Mitä muita mahdollisia vaikutuksia usean kielen merkitsemisellä väestötietojärjestelmään olisi viranomaisille. Pyydämme teitä erottelemaan vastauksessanne malli A:n ja mallin B:n arvioidut vaikutukset.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo OM:n selvityksen mukaisesti, että useamman kielen merkitseminen väestötietojärjestelmään antaisi monipuolisempaa tietoa viranomaisille palveluiden suunnittelua ja järjestämistä varten. Tietoa saataisiin myös tarpeesta käyttää useita kieliä viranomaisviestinnässä. Palveluiden mitoittamisen näkökulmasta on hyödyllistä, että jo suunnitteluvaiheessa on mahdollista ottaa huomioon yhteiskunnan lisääntyvä monikielisyys.

Ministeriö pitää tärkeänä, että kuntien saamat valtionosuudet vieraskielisten määrän perusteella säilyvät. Kuten selvityksessä on todettu, käytetään väestötietojärjestelmään merkittyjä äidinkieltä koskevia tietoja myös korvaamaan viranomaisille aiheutuvia lisäkuluja käännöksistä ja tulkkauksesta. Tämä on tärkeää jatkossakin.

Viranomaisten näkökulmasta selkeämpi on vaihtoehto B, joka mahdollistaa nykyisten valtionosuusjärjestelmien sekä muiden hallinnollisten ratkaisujen säilymisen.

Mitä taloudellisia vaikutuksia usean kielen merkitsemisellä väestötietojärjestelmään olisi teidän kannaltanne? Pyydämme teitä erottelemaan vastauksessanne malli A:n ja mallin B:n arvioidut vaikutukset.

-

Mikä selvitetystä vaihtoehdoista olisi teidän mielestänne paras malli toteutettavaksi?

Malli B

Kirjoittakaa tähän, jos teillä on muuta lausuttavaa

Kannatamme mallia B, joka antaa viranomaisille mahdollisuuden tarvittaessa hyödyntää kotikieltä koskevia tietoja palveluiden suunnittelussa mutta ei aiheuta laajoja muutostarpeita valtionosuusjärjestelmiin.

Myös yksilöiden kannalta vaihtoehto B antaa riittävän mahdollisuuden tuoda esiin useita kotikieliä. Yksilöiden voidaan olettaa saavan laadukkaampia palveluita eri kielillä, kun kotikielistä on saatavilla kattavampaa rekisteritietoa.

Olennaista on, että ihmisiä informoidaan riittävästä valintojen vaikutuksista erityisesti nuorten koulutuspolkuihin, eli mikä kieli tulee lapsen äidinkieleksi ja mikä muuksi kotikieleksi. Toki tätä voi vaihtaa, jos ongelmia tulee.

Nummela Heidi
Työ- ja elinkeinoministeriö

Turunen Krista
Työ- ja elinkeinoministeriö